

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

Euroopan vihreän kehityksen ohjelma ja meriympäristön hyvä tila

Antti Belinskij, MSP-päivät 27.11.2024, Helsinki

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Session idea

- Euroopan vihreän kehityksen ohjelma
 - Meriympäristöön ja merellisiin toimintoihin liittyvät tavoitteet: ilmasto ja energia, saasteettomuus, biodiversiteetti, ruoantuotanto
 - Vesien- ja merenhoitolainsäädännön hyvän tilan tavoitteet
- Meriympäristön hyödyntäminen ja sen hyvä tila
 - Tavoitteiden yhteensovittaminen
 - Merialuesuunnittelun sekä vesien- ja merenhoidon suunnitelmien johdonmukaisuus / koherenssi

Session sisältö

- Esitykset
 - Antti Belinskij: Meriympäristön hyvän tilan tavoitteen edistäminen – merialuesuunnittelun, merenhoidon ja vesienhoidon velvoitteet
 - Samuli Korpinen, Syke: Merenhoidon ja merialuesuunnittelun yhteensovittamisen tarpeet
- Paneelikeskustelu
 - Turo Hjerppe, YM; Samuli Korpinen, Syke; Anni Kärkkäinen, UEF; Riku Varjopuro, Syke
 - Oma tulokulma, suunnitteluinstrumenttien tehtävät ja yhteensovittamisen tarpeet, meriympäristön hyvä tila ja eri toiminnot merialuesuunnittelussa

**Coherent & Cross-compliant Ocean Governance
for Delivering the EU Green Deal
for European Seas**

#crossgovproject

CrossGov aims to enhance knowledge on how coherence and cross-compliance of marine related policies and legislation affect realizing the Green Deal goals for biodiversity protection, zero pollution and climate change adaptation and mitigation.

Meriympäristön hyvän tilan tavoitteen edistäminen

Merialuesuunnittelun, merenhoidon ja vesienhoidon
velvoitteet

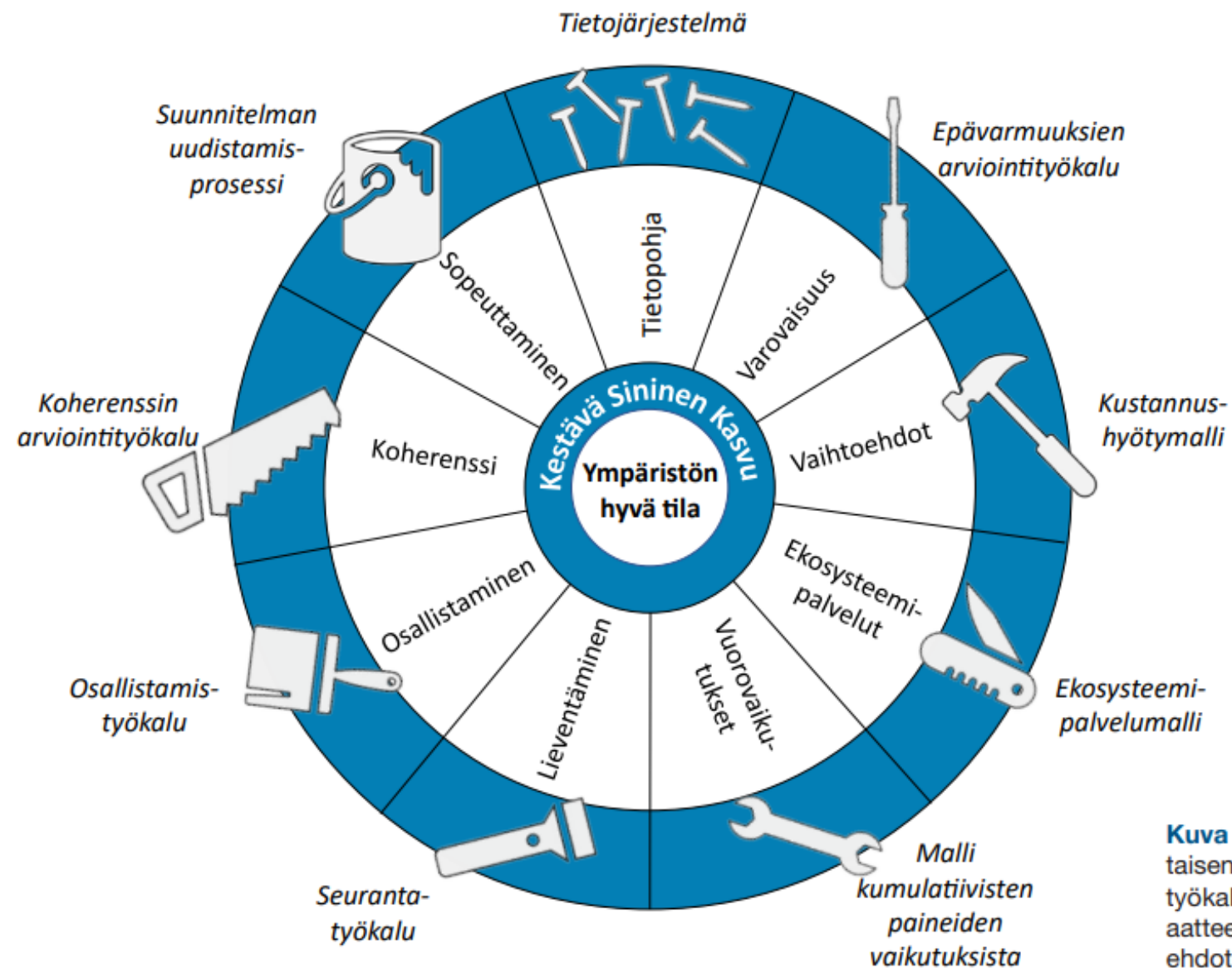
Merialuesuunnittelu: Tavoitteiden ristiaallokko

- Merialuesuunnitteludirektiivi ja MRL
 - Merten aluesuunnittelun puitteet: merialueiden talouden kestävä kasvu, kestävä kehitys, luonnonvarojen kestävä käyttö
 - Maa- ja merialueiden välisen vuorovaikutuksen huomioon ottaminen
 - Vesien- ja merenhoidon tavoitteiden edistäminen (direktiivin johdanto)
- Merialuesuunnittelun tavoitteet
 - Taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristölliset näkökohdat
 - Merialan kestävä kehitys ja kasvu ekosysteemilähestymistapaa noudattaen
 - Energia, meriliikenne, kalastus ja vesiviljely, matkailu, raaka-aineet
 - Ympäristön säilyttäminen, suojelu ja parantaminen, ilmastonmuutokseen sopeutuminen
 - Toimintojen ja käyttötarkoitusten rinnakkaisuuden edistäminen

Merialuesuunnittelu: Tavoitteiden ristiaallokko

- Meriympäristön hyvä tila Suomen merialuesuunnittelussa
 - Tavoitteena toteuttaa osaltaan merenhoitosuunnitelmaa: meriympäristön ja meriekosysteemien suojeleminen, säilyttäminen ja parantaminen
 - Meren käytön kestävyuden lisääminen
 - Meriympäristön hyvän tilan ja sinisen kasvun tavoitteiden yhteensovittaminen
- Meriympäristön hyvän tilan tavoitteen vaikutukset
 - Meriympäristön hyvä tila yhtenä merialuesuunnittelun tavoitteena
 - Ei priorisointia, ei oikeusvaikutuksia toimintojen sallimisen kannalta
 - Merialuesuunnittelussa laaja näkökulma merialueiden käyttöön ja suojeluun

Kuva 7. Ekosysteemiperus-taisen merialuesuunnittelun työkalupakki. Suunnitteluperi-aatteet sektoreina ja raportissa ehdotetut työkalut ulkokehällä.

Kostamo ym. (2020) Ekosysteemilähestymis-tavan soveltaminen merialuesuunnitelmien laadinnassa

Merenhoito: Meriympäristön kestävä käyttö

- Meristrategiadirektiivi sekä vesien- ja merenhoitolaki
 - Meriympäristön hyvän tilan saavuttaminen ja ylläpitäminen
 - Laadulliset kuvaajat: Toimiviin ja tuottaviin merivesiin liittyvät piirteet
- Merenhoitosuunnitelmat
 - Meriympäristön suojeleminen, tilan huonontumisen ehkäisy ja ennallistaminen
 - Päästöjen ehkäisy ja vähentäminen
 - Ekosysteemilähestymistapa, merellisten hyödykkeiden ja palveluiden kestävä käyttö
 - Meriympäristöön vaikuttavien politiikkojen, sopimusten ja lainsäädännöllisten toimenpiteiden johdonmukaisuus ja ympäristönäkökohdat
 - Ympäristötavoitteet ja toimenpiteet

Merenhoito: Meriympäristön kestävä käyttö

- Suomen merenhoidon ympäristötavoitteet
 - Esim. ravinnekuormitus, luonnonvarojen käyttö, merialuesuunnittelu
- Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelma
 - Merialuesuunnittelun toimenpiteet: meriluonnon monimuotoisuus, suojelualueiden verkoston kehittäminen, aluesuojelu, muuttolinnut
 - Merenhoidon tavoitteiden huomioon ottaminen ja merialuesuunnittelun edistäminen
- Meriympäristön hyvän tilan tavoitteen vaikutukset
 - Vesilaki ja ympäristönsuojelulaki: Merenhoitosuunnitelman huomioon ottaminen
 - Oikeusvaikutukset suhteessa luvitukseen epäselviä (vrt. vesienhoito)

Vesienhoito: Sitovat ympäristötavoitteet

- Vesipuitedirektiivi sekä vesien- ja merenhoitolaki
 - Soveltamisala: Makeat vedet ja rannikkovedet
 - Vesiensuojelun puitteet, joiden avulla osaltaan suojellaan alue- ja merivesiä sekä edistetään meriympäristöön liittyviä sopimuksia
- Ympäristötavoitteet
 - Vesimuodostumien hyvän tilan saavuttaminen ja heikentymisen estäminen
 - Rannikkovesimuodostumista n. 75 % hyvää huonommassa tilassa

Vesienhoito: Sitovat ympäristötavoitteet

- Vesienhoitosuunnitelma: Kokemäenjoki-Saaristomeri-Selkämeri
 - Kaavoitus ja merialuesuunnittelun yhtymäkohdat
 - Yhteensovittaminen merenhoidon suunnittelun kanssa, esim. ravinnekuormitus
 - Merenhoidon teemat rannikkovesille, esim. vedenalainen melu ja luonnon monimuotoisuus
- Sitovat ympäristötavoitteet
 - Vesilaki ja ympäristönsuojelulaki: Vesienhoitosuunnitelman huomioon ottaminen
 - Unionin tuomioistuin (Weser-tuomio C-461/13) ja KHO (Finnpulp 2019:166): Ei lupaa ympäristötavoitteita vaarantavalle hankkeelle

Päätelmät

- Meriympäristön hyvä tila: Eri suunnitelmien rooli
 - Merialuesuunnittelu: Merialueiden talouden kestävä kasvu, laaja eri toimintasektorien ohjauspotentialiaali
 - Merenhoito: Meriympäristön kestävä käyttö, ei-sitovat ympäristötavoitteet
 - Vesienhoito: Vesiensuojelun puitteet rannikkovesiin asti, sitovat ympäristötavoitteet, ei suoraa yhteyttä toimintasektoreihin
- Meriympäristön hyvä tila merialuesuunnittelussa
 - Yhteys merenhoidon tavoitteisiin, ei priorisointia
 - Merialuesuunnittelu merenhoidon ympäristötavoitteena
- Ympäristötavoitteiden merkitys toimintojen kannalta
 - Rannikkovesien alueilla sitovat vesienhoidon tavoitteet
 - Merenhoidon tavoitteiden merkitys – suurimittaiset hankekokonaisuudet?

Päätelmät

- Meriympäristöön vaikuttavan sääntelyn johdonmukaisuus
 - Meriympäristön tilan priorisointi merialuesuunnittelussa?
 - Esim. vihreän siirtymän kestävyys, suojelualueet ym.
 - Merialuesuunnitelman sitovuuden vahvistaminen?
 - Eri paineet, toiminnot ja vaikutukset edellyttävät erilaisia ratkaisuja
- Toimintojen sääntelyn näkökulma
 - Merituulivoima – liityntä useisiin meriympäristön tilatavoitteisiin
 - Merialuesuunnittelu (sijoittaminen, ei-velvoittavuus), merenhoito (hyvä tila, suojelualueet ym.), luvitus (vesilain intressivertailu, suojelunäkökohdat)
 - Kalankasvatus – ravinnekuormitus
 - Sijoittamisen ohjaus: Merialuesuunnitelma, kaavoitus, sijainninohjaussuunnitelma
 - Ympäristötavoitteiden merkitys: Vesienhoito (rannikkovedet, muun ravinnekuormituksen hallinta), merenhoito (avomeret), luvitus (ympäristönsuojelulaki vesienhoidon tavoitteet)

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

uef.fi

